

Felsefe okumak dinen günah mıdır? Filozofların düşünce tarzlarını benimsemenin sakıncası var mıdır? Felsefenin ortaya çıkış sebepleri ne olmuştur? Neden felsefecilere günahkâr gözüyle bakılmaktadır?

Felsefeyi tek bir açıdan ele alıp hakkında bir hükme varmak doğru bir yaklaşım olamaz. **Felsefe**, eşyanın hakikatini araştıran ve insanları da bu hakikata yönelten bir vazife üstlenmesi açısından şüphesiz faydalıdır. Bu noktada **hikmet** anlamında kullanılmaktadır.

Yukarıdaki bakış açısı, hiç şüphesiz Üstadımızın Emirdağ Lâhikası'nda geçen aşağıdaki tespitlerin bir yansımasından başka bir şey değildir. Bu tespitler zâviyesinden baktığımız takdirde, neden felsefenin bazen müsbet ve bazen de menfi bir şekilde algılandığını kavramış oluruz.

"Risale-i Nur'un şiddetli tokat vurduğu ve hücum ettiği felsefe ise mutlak değildir. Belki muzır kısmındadır. Çünkü felsefenin hayat-ı içtimaiye-i beşeriyeye ve ahlak ve kemâlat-ı insâniyeye ve san'atın terakkiyatına hizmet eden felsefe ve hikmet kısmı ise, Kur'ân ile barışıktır. Belki Kur'ân'ın hikmetine hâdimdir, muâraza edemez. Bu kısma Risale-i Nur ilişmiyor."

"İkinci kısım felsefe, dâlalete ve ilhâda ve tabiat bataklığına düşürmeye vesile olduğu gibi, sefahet ve lehviyat ile gaflet ve dâlaleti netice verdiği için ve sihir gibi harikalarıyla Kur'ân'ın mucizekâr hakikatleriyle muâraza ettiği için, Risale-i Nur ekser eczâlarında mizanlarla ve kuvvetli ve bürhanlı muvâzenelerle, felsefenin yoldan çıkmış bu kısmına ilişiyor, tokatlıyor, müstakim, menfâattar felsefeye ilişmiyor."(1)

Kur'an ile barışık olan felsefe ve hikmet doğrudan dinin alanına müdahale etmeyip tamamen insanlığın faydasına çalışan ve insanlığın yaşamını kolaylaştıran ilim dalları şeklinde tarif edilebilir.

Sosyoloji, Psikoloji, Siyaset, Pedagoji, Edebiyat, Kriminoloji, Astronomi, Fizik Kimya, Biyoloji, Coğrafya, Tarih, Çocuk Gelişimi, Matematik ve Geometri, Tıp, İktisat vesaire gibi ilim dalları bunlara örnek olarak gösterilebilir.

Bu ilim dalları batıl ve ideolojik felsefi bir bakışa alet edilirse zararlı hale gelir yoksa

---

bu ilim dalları salt olarak faydalı ve hayırlıdır. Mesela bir dönem biyoloji dalı evrim teorisine alet edilip insanların soyunun maymundan geldiği iddia edildi ki bu batıl bakış açısı Kur'an'ın ilk insan gerçeği ile asla bağdaşmaz.

Müspet ilim dalları hayra da şerre de eşit mesafededir önemli olan bu ilimlerin nerede ve nasıl kullanıldığıdır. Mesela siyaset ilmini insanlığın hayrında da kullanırsın insanlığı kandırma ve ifsat etmede de kullanırsın. Ateşi ısınma ve yemek pişirmede kullanırsan hayır kundaklamada kullanırsan şer olur. Bu ilim dalları da bu şekildedir.

(1) bk. [Emirdağ Lahikası-I, 134. Mektup.](#)